

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV
Curs /Curso
2021-2022

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>		Cant aplicat a l'art dramàtic I Canto aplicado al arte dramático I			
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	2	Curs <i>Curso</i>	2º	Semestre <i>Semestre</i>	1º
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> <i>bàsica, específica, optativa</i> <i>básica, específica, optativa</i>	Obligatòria Obligatoria	Idioma/es en què s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>		Castellà Castellano	
Matèria <i>Materia</i>	Cant Canto				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	Art Dramàtic Arte Dramático				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Interpretació Interpretación				
Centre <i>Centro</i>	Escola Superior d'Art Dramàtic Escuela Superior de Arte Dramático				
Departament <i>Departamento</i>	Veü-Música Voz-Música				
Professorat <i>Profesorado</i>	Dora Sobils Gomis Inma Pla Salvador				
e-mail <i>e-mail</i>	dsobils@gmail.com esadv.canto@gmail.com				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Descriptor: Estudi i domini de la veu cantada. Elements tècnics i expressius. S'aprofundeix en els elements tècnics, fonamentalment impostació i consciència dels ressonadors, així com la tècnica respiratòria aplicada al cant.

Nota important: Per al present any acadèmic 2021-2022, i a causa de la situació generada per la COVID-19 i la normativa de Sanitat que es deu d'aplicar als centres docents públics, tots els continguts que integren aquesta guia docent aniran adaptant-se als diferents escenaris.

Descriptor: Estudio y dominio de la voz cantada. Elementos técnicos y expresivos. Se profundiza en los elementos técnicos, fundamentalmente impostación y consciencia de los resonadores, así como la técnica respiratoria aplicada al canto.

Nota importante: Para el presente año académico 2021-2022, y debido a la situación generada por la COVID-19 y la normativa de sanidad que hay que aplicar en los centros docentes públicos, todos los contenidos que integran esta guía docente se irán adaptando a los distintos escenarios.

1.2 Coneixements previs

Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació.
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación.

Per a cursar l'assignatura de Cant I:

- és necessari tindre aprovades les assignatures de Música I i II.
- és recomanable tindre aprovades les assignatures de Tècnica Vocal I i II.

Para cursar la asignatura de Canto I:

- *es necesario tener aprobadas las asignaturas de Música I y II.*
- *es aconsejable tener aprobadas las asignaturas de Técnica Vocal I y II.*

2 Competències de l'assignatura

Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. És convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc).
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco).

Competències Generals

CG1 Fomentar l'autonomia i autoregulació en l'àmbit del coneixement, les emocions, les actituds i les conductes, mostrant independència en la recollida, anàlisi i síntesi de la informació, en el desenvolupament de les idees i arguments d'una manera crítica i en la seua capacitat per a auto motivar-se en els processos creatius.

Competències Específiques

CE2 Participar en la creació i interpretar la partitura i/o personatge mitjançant el domini de les diferents tècniques interpretatives.

Competències Transversals

CT11 Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i la sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.

CT12 Adaptar-se, en condicions de competitivitat, als canvis culturals, socials i artístics i als avanços que es produeixen en l'àmbit professional, i seleccionar les vies adequades de formació continuada.

Competencias Generales

CG1 Fomentar la autonomía y autorregulación en el ámbito del conocimiento, las emociones, las actitudes y las conductas, mostrando independencia en la recogida, análisis y síntesis de la información, en el desarrollo de las ideas y argumentos de una forma crítica y en su capacidad para auto-motivarse en los procesos creativos.

Competencias Específicas

CE2 Participar en la creación e interpretar la partitura i/o personaje, a través del dominio de las diferentes técnicas interpretativas.

Competencias Transversales

CT11 Desarrollar en la práctica laboral una ética profesional basada en la apreciación y sensibilidad estética, medioambiental y hacia la diversidad.

CT12 *Adaptarse, en condiciones de competitividad a los cambios culturales, sociales y artísticos y a los avances que se producen en el ámbito profesional y seleccionar los cauces adecuados de formación continuada.*

3 Resultats d'aprenentatge <i>Resultados de aprendizaje</i>	
RESULTATS D'APRENENTATGE <i>RESULTADOS DE APRENDIZAJE</i>	COMPETÈNCIES RELACIONADES <i>COMPETENCIAS RELACIONADAS</i>
<p>Resultats tècnics:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aprenentatge del control bàsic sobre la respiració i la relaxació per a l'emissió del so. 2. Aprenentatge del maneig bàsic de l'aparell vocal en la veu cantada. 3. Començar amb la identificació i posterior correcció dels mals hàbits d'emissió vocal a partir de la relaxació, impedit així l'acumulació de cansament vocal, derivat d'un esforç vocal no controlat. 4. Realització dels exercicis de vocalització de forma correcta, aconseguint una bona col·locació i emissió del so, així com una perfecta afinació i articulació. <p>Resultats interpretatius:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Aplicar els elements teòrics i tècnics a la correcta interpretació de fragments d'àries italianes dels segles XVI i XVII. 	<p>CG1 CE2</p> <p>CE2 CT12</p>
<p>Resultados técnicos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aprendizaje del control básico sobre la respiración y la relajación para la emisión del sonido. 2. Aprendizaje del manejo básico del aparato vocal en la voz cantada. 3. Comenzar con la identificación y posterior corrección de los malos hábitos de emisión vocal a partir de la relajación, impidiendo así la acumulación de cansancio vocal, derivado de un esfuerzo vocal no controlado. 4. Realización de los ejercicios de vocalización de forma correcta, consiguiendo una buena colocación y emisión del sonido, así como una perfecta afinación y articulación. <p>Resultados interpretativos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Aplicar los elementos teóricos y técnicos a la correcta interpretación de fragmentos de arias italianas de los siglos XVI y XVII. 	<p>CG1 CE2</p> <p>CE2 CT12</p>

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric, per la qual cosa és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico, por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i>	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,...	Planificació temporal
<i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i>	<i>Planificación temporal</i>
<p>1. Exercicis de respiració aplicats al cant.</p> <p>2. Coneixements teòric-pràctics dels dos registres vocals i el seu diferent funcionament en laringes femenines i masculines.</p> <p>3. Vocalitzacions I:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Exercicis de ressonància.b) Exercicis de terceres amb diferents vocals.c) Exercicis de cinques i de cinques per terceres.d) Arpegis.e) Notes soltes. <p>4. Interpretació de fragments d'àries italianes dels segles XVI i XVII.</p> <p>5. Realització i exposició oral d'un treball escrit al voltant de temes referents a música i teatre, repertori o tècnica vocal.</p>	<p>Des de l'inici de curs fins al final del semestre.</p> <p>A partir de l'1 de desembre es començarà amb fragments d'àries italianes.</p>
<p>1. <i>Ejercicios de respiración aplicados al canto.</i></p> <p>2. <i>Conocimiento teórico-práctico de los dos registros vocales y su diferente funcionamiento en laringes femeninas y masculinas.</i></p> <p>3. <i>Vocalizaciones I:</i></p> <ul style="list-style-type: none">a) <i>Ejercicios de resonancia.</i>b) <i>Ejercicios de terceras con diferentes vocales.</i>c) <i>Ejercicios de quintas y de quintas por terceras.</i>d) <i>Arpegios.</i>e) <i>Notas sueltas.</i> <p>4. <i>Interpretación de fragmentos de arias italianas de los siglos XVI y XVII.</i></p> <p>5. <i>Realización y exposición oral de un trabajo escrito sobre temas referentes a música y teatro, repertorio o técnica vocal.</i></p>	<p><i>Desde el inicio de curso hasta el final del semestre.</i></p> <p><i>A partir del 1 de diciembre se comenzará con fragmentos de arias italianas.</i></p>

5 Activitats formatives / Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials / Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge Metodología de enseñanza-aprendizaje	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge Relación con los Resultados de Aprendizaje	Volum treball (en nº hores o ECTS) Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	Exposició de continguts per part del professor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. <i>Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.</i>		
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones..., búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.</i> <i>Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>	2,3,4,5	8
Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i>	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. <i>Aplicación de conocimientos interdisciplinares.</i>		
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>	1,2,3,4,5	1
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i>	1,2,3,4,5	1
SUBTOTAL			10

5.2 Activitats de treball autònom/ Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge Metodología de enseñanza-aprendizaje	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge Relación con los Resultados de Aprendizaje	Volum treball (en nº hores o ECTS) Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>		15
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>		15
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congressos, conferències, ... <i>Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,...</i>		10
SUBTOTAL			40

TOTAL **50**

6 Sistema d'avaluació i qualificació

Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació

Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,...), exposicions orals, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, port folio,...

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,...), exposiciones orales, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,...

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ <i>INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN</i>	Resultats d'Aprenentatge avaluats <i>Resultados de Aprendizaje evaluados</i>	Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
1. Exercicis de respiració.	1	20%
2. Evolució de la projecció vocal.	2	20%
3. Afinació i articulació en les vocalitzacions i en les cançons estudiades.	4-5	25%
4. Interpretació de les obres, respectant l'estil i l'època a la qual pertany.	5	10%
5. Treball escrit proposat.	5	10%
6. Observació de l'actitud i el treball diaris.	1-2-3-4-5	15%
<i>1. Ejercicios de respiración.</i>	<i>1</i>	<i>20%</i>
<i>2. Evolución de la proyección vocal.</i>	<i>2</i>	<i>20%</i>
<i>3. Afinación y articulación en las vocalizaciones y en las canciones estudiadas.</i>	<i>4-5</i>	<i>25%</i>
<i>4. Interpretación de las obras, respetando el estilo y la época a la que pertenece.</i>	<i>5</i>	<i>10%</i>
<i>5. Trabajo escrito propuesto.</i>	<i>5</i>	<i>10%</i>
<i>6. Observación de la actitud y el trabajo diarios.</i>	<i>1-2-3-4-5</i>	<i>15%</i>

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega

Criterios de evaluación y fechas de entrega

- Per tractar-se d'una assignatura pràctica, l'assistència a la mateixa és obligatòria. Per tant, superat el 20% de faltes d'assistència no justificades documentalment per malaltia o una altra causa legal, la nota serà NO QUALIFICAT/DA, que a tots els efectes és un suspens sense nota numèrica.

El NO PRESENTAT/DA es considerarà una condició, sempre entesa com excepcional, i no una qualificació. Per tant, la valoració d'aquesta condició estarà sotmesa únicament a la consideració de la direcció del centre, una vegada estudiada la documentació que acredite i justifique les circumstàncies particulars.

- Es tindrà en compte la puntualitat, l'interès demostrat, la capacitat de concentració i la correcció en el comportament.

- En avaluar, es tindran en compte les limitacions fisiològiques i auditives inicials de l'alumnat i la seua evolució al llarg del semestre, sempre que la falta d'oïda musical, essencial en aquesta assignatura, no impossibilita el treball vocal requerit.

- L'existència de qualsevol patologia o falta d'higiene vocal (afonia, disfonia, cansament vocal, afeccions del fumador, etc.) que donen com a resultat una emissió de veu totalment defectuosa que impedisca el treball vocal, serà causa de suspens de l'assignatura. Correspon a l'alumne la cura de la seua higiene vocal, entesa aquesta com el conjunt d'hàbits destinats a la conservació en condicions òptimes de l'aparell fonador.

- L'avaluació de l'assignatura en els punts 1, 2, 3 i 4 dels instruments d'avaluació es realitzarà mitjançant examen:

1. Exercicis de respiració: s'avaluarà l'exercici proposat en classe, amb la contenció d'uns segons determinats.
2. Evolució de la projecció vocal: es valorarà en funció del canvi observat durant tot el semestre.
3. Afinació i articulació en les vocalitzacions i en les cançons estudiades: es valorarà en funció del canvi observat durant tot el semestre.
4. Interpretació de fragments d'àries italianes dels segles XVI i XVII, respectant l'estil i l'època a la qual pertany. Es tindrà en compte, a més de la interpretació de la partitura i la correcta dicció del text, cantar de memòria, sense errades d'entonació, de ritme o de text.

- En la qualificació del treball escrit es valorarà, a més del contingut, altres aspectes com la presentació, la redacció, l'ortografia, etc.

- Por tratarse de una asignatura práctica, la asistencia a la misma es obligatoria. Por tanto, superado el 20% de faltas de asistencia no justificadas documentalmente por enfermedad u otra causa legal, la nota será NO CALIFICADO/A, que a todos los efectos es un suspenso sin nota numérica.

El NO PRESENTADO/A se considerará una condición, siempre entendida como excepcional, y no una calificación. Por lo tanto, la valoración de esta condición estará sometida únicamente a la consideración de la dirección del centro, una vez estudiada la documentación que acredite y justifique las circunstancias particulares.

- Se tendrá en cuenta la puntualidad, el interés demostrado, la capacidad de concentración y la corrección en el comportamiento.

- Al evaluar, se tendrán en cuenta las limitaciones fisiológicas y auditivas iniciales del alumnado y su evolución a lo largo del semestre, siempre que la falta de oído musical, esencial en esta asignatura, no imposibilite el trabajo vocal requerido.

- La existencia de cualquier patología o falta de higiene vocal (afonía, disfonía, cansancio vocal, afecciones del fumador, etc.) que den como resultado una emisión de voz totalmente defectuosa que impida el trabajo vocal, será causa de suspenso de la asignatura. Corresponde al alumno el cuidado de su higiene vocal, entendida esta como el conjunto de hábitos destinados a la conservación en condiciones óptimas del aparato fonador.

- La evaluación de la asignatura en los puntos 1, 2, 3 y 4 de los instrumentos de evaluación se realizará mediante examen:

1. *Ejercicios de respiración: se evaluará el ejercicio propuesto en clase, con la contención de unos segundos determinados.*
2. *Evolución de la proyección vocal: se valorará en función del cambio observado durante todo el semestre.*
3. *Afinación y articulación en las vocalizaciones y en las canciones estudiadas: se valorará en función del cambio observado durante todo el semestre.*
4. *Interpretación de fragmentos de arias italianas de los siglos XVI y XVII, respetando el estilo y la época a la que pertenece. Se tendrá en cuenta, además de la interpretación de la partitura i la correcta dicción del texto, cantar de memoria, sin fallos de entonación, de ritmo o de texto.*

- En la calificación del trabajo escrito se valorará, además del contenido, otros aspectos como la presentación, la redacción, la ortografía, etc.

6.3 Sistemes de recuperació

Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes (criteris d'avaluació i dates d'entrega)

Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases (criterios de evaluación y fechas de entrega)

- L'alumne/a que no supere l'assignatura en la primera convocatòria podrà recuperar-la en la segona convocatòria. A tal efecte, rebrà per escrit de part del professorat les pautes, conceptes, continguts i exercicis que seran motiu de l'examen i que haurà de desenvolupar en el mateix, depenent dels resultats d'aprenentatge suspesos.

- En la segona convocatòria es realitzarà el mateix sistema d'avaluació i qualificació que en la primera convocatòria.

- L'alumne/a que haja suspès tots els resultats d'aprenentatge o tinguera la qualificació de NO PRESENTAT/DA, haurà d'examinar-se de tots ells en la segona convocatòria, i serà avaluat amb els mateixos sistemes d'avaluació i qualificació utilitzats en la primera convocatòria.

- El alumno o la alumna que no supere la asignatura en la primera convocatoria podrá recuperarla en la segunda convocatoria. Para ello recibirá por escrito de parte del profesorado las pautas, conceptos, contenidos y ejercicios que serán motivo del examen y que deberá desarrollar en el mismo, dependiendo de los resultados de aprendizaje suspendidos.

- En la segunda convocatoria se realizará el mismo sistema de evaluación y calificación que en la primera convocatoria.

- El alumno/a que haya suspendido todos los resultados de aprendizaje o tuviera la calificación de NO PRESENTADO/A, deberá examinarse de todos ellos en la segunda convocatoria, siendo evaluados con los mismos sistemas de evaluación y calificación utilizados en la primera convocatoria.

7

Bibliografia*Bibliografia*

- BUSTOS, I. (2003). *La voz. La técnica y la respiración*. Ed. Paidotribo, Barcelona.
- LODES, H. (1990). *Aprende a respirar*. Ed. Integral, Barcelona.
- MANSION, M. (1947). *El estudio del canto*. Ed. Ricordi, Buenos Aires.
- GIMENO, F. (2008). *Anatomía de la voz*. Ed. Paidotribo, Barcelona.
- MARTÍNEZ, C. (1985). *Tratado de técnica vocal*. Ed. Piles, Valencia.
- PERELLÓ, J., CABALLÉ, M. y GUITART, E. (1982). *Canto-Dicción*. Ed. Científico-médica, Barcelona.
- CHOVA, A. L. (2000). *La enseñanza del canto*. Scherzo, Valencia.
- WILFART, S. (1999). *Encuentra tu propia voz. La voz como instrumento para tu desarrollo personal*. Ed. Urano, Barcelona.
- REGIDOR, R. (1977). *Temas del canto. La clasificación de la voz*. Ed. Real Musical, Madrid.
- FERRER, J. S. (2008). *Teoría, anatomía y práctica del canto*. Herder, Barcelona.
- ALIÓ, M. (1995). *Reflexiones sobre la voz*. Ed. Clivis, Barcelona.